

Scrisoare deschisă către Guvernul României și către europarlamentarii români:

Vă rugăm să folosiți solidaritatea europeană pentru a gestiona pandemia de coronavirus.

În aceste zile în care întreaga Europă este lovită de pandemia generată de COVID-19, este esențial să nu uităm că trebuie să fim solidari, dar și că nu suntem singuri. Comisia Europeană a anunțat recent o serie de măsuri menite să ajute statele membre să gestioneze pandemia.

Autoritățile sunt chemate în această perioadă să gestioneze nu doar o criză de sănătate publică, ci și începuturile unei crize care va afecta angajații, economia și standardele de viață din țara noastră și din întreaga Europă. **Vă cerem, așadar, să profitați la maximum mecanismele de solidaritate europene.** La fel ca resursele oricărui stat în vremuri de pandemie, și resursele statului român sunt mult prea puține pentru a face față tuturor consecințelor acestei pandemii.

Despre ce mecanisme europene vorbim?

1. Mecanismul European de Protecție Civilă

Criza generată de COVID-19 este o urgență fără precedent care se suprapune în România pe un sistem sanitar fragil. Chiar și țări cu sisteme de sănătate mai performante sunt depășite - **Mecanismul European de Protecție Civilă** a fost deja activat pentru țări precum Italia. Credem că nu e nicio rușine ca România să apeleze și ea la acest mecanism. Credem că mai bine o face mai devreme, decât mai târziu, când situația poate deveni mult mai dramatică. Realitatea este că țara noastră are (la fel ca alte țări) un număr limitat de echipamente de testare și de protecție.

De reținut:

- acest mecanism are o alocare totală de **800 milioane de euro** pentru 2020, așa că **trebuie să ne grăbim** dacă vrem să beneficiem acum de această alocare.
- protecția civilă poate avea caracter preventiv, cu scopul de a reduce impactul unor viitoare situații de urgență, sau cea a ajutorului furnizat de către un guvern populațiilor aflate în dificultate ca urmare a unei situații de urgență.
- dacă urgența depășește capacitatea de răspuns a statului în cauză, acesta poate să ceară asistență prin intermediul mecanismului. În funcție de specificul respectivei situații de urgență, ajutorul poate îmbrăca multiple forme, de la cercetare și dezvoltare la desfășurarea de personal medical
- una dintre componentele sale este **Corpul medical european**, format din experți în domeniul medical și al sănătății publice, cu capacitate de mobilizare rapidă.
- [După cum subliniază și Libertatea](#), „Comisia Europeană se angajează să acopere costurile operaționale în proporție de cel puțin 75%. Acestea includ costurile de transport, experții, personalul medical și resursele cerute. **Statul care emite cererea nu are nici o obligație ulterioară, financiară sau de a face o acțiune reciprocă în viitor.**”

Există un raport din 2019 al Președinției române privind principalele realizări la nivelul UE în domeniul protecției civile, disponibil [aici](#), din care cităm:

„Tema prioritară a președinției: Nivelul de pregătire a UE și a statelor membre pentru evenimentele cu probabilitate redusă de producere și cu impact major („evenimente de tip HILP”).

Documentul include și un set de acțiuni care pot fi adoptate la nivel local, național și european în cazul unor asemenea situații, dintre care amintim: „adoptarea unor măsuri „fără regrete” precum: crearea de instrumente pentru anticiparea evenimentelor viitoare și realizarea de prognoze/monitorizarea acestora, conștientizarea corectă a situației și dispunerea de cunoștințe de specialitate pe teren, personal de primă intervenție bine echipat și informat, identificarea unor soluții și a unor forme de organizare adaptabile pentru personalul de primă intervenție, o bună înțelegere a cauzelor, identificarea locurilor”

Exemple de situații în care a mai fost activat mecanismul de protecție civilă:

- Franța a cerut asistență pentru repatrierea cetățenilor europeni aflați în Wuhan încă [de la finalul lunii ianuarie 2020](#).
- Câțiva cetățeni români au beneficiat deja de mecanismul de protecție civilă - este vorba despre cei șase pasageri ai vasului de croazieră Diamond Princess, [care au fost repatriați](#) cu o aeronavă italiană la mijlocul lunii februarie.
- România a apelat în trecut la acest mecanism de mai multe ori - în urma [inundațiilor din 2008](#) și în cazul [crizei de imunoglobulină din 2018](#).
- În 2019, mecanismul a fost activat, printre altele, în cazul cutremurului din Albania și al incendiilor din Grecia, iar anul acesta, pentru urgența cauzată de noul coronavirus.

2. Mecanisme europene pentru impactul asupra economiei > Propunerile Bruxelles-ului

Pe 13 martie, Comisia Europeană (prin Direcția Generală Buget) a prezentat o propunere a unui plan de măsuri menit să aloce peste 37 de miliarde de euro din bugetul comunitar pentru a răspunde efectelor generate de pandemia de coronavirus.

[Coronavirus Response Investment Initiative](#) este un nou instrument de finanțare pentru statele membre care probabil va fi aprobat în foarte scurt timp. **Este vital să profităm de această oportunitate**, pentru că ea este menită a folosi cu mai mare flexibilitate fondurile europene deja prinse în bugetul UE pentru a gestiona criza coronavirusului și efectele sale economice. Aceste fonduri pot fi folosite pentru trei priorități majore:

1. Cheltuieli pentru sistemele sanitare (inclusiv echipamente, măști etc)
2. Sprijin pentru IMM pentru a avea capital de lucru
3. Scheme pe termen scurt pentru angajații afectați

Suma totală alocată cuprinde următoarele mecanisme aferente cadrului financiar 2014-2020:

- **37 miliarde de euro** direcționate în următoarea formulă (nu presupune noi alocări din partea statelor membre): 8 miliarde euro de lichidități disponibili imediat statelor membre pentru contribuțiile naționale în cadrul politicii de coeziune; aceștia sunt completați de 29 miliarde de euro din bugetul UE alocat pentru Fondurile Structurale și de Investiții.
- **28 miliarde de euro** realocate pentru acele state care nu au contractat toate fondurile structurale și de investiții ce le-au fost alocate.

Fiind o situație de urgență, aceste mecanisme vor fi aprobate rapid - se estimează un termen de maxim de 2 săptămâni, căci birocrăția nu e la fel de stufoasă ca în situații normale. De aceea este cu atât mai important ca **România să negocieze rapid** o eventuală mărire a acestor sume. Dacă nu o facem repede, riscăm să nu mai prindem aceste fonduri. Iată cum arată alocările propuse de Comisia Europeană în acest moment:

Distribution per Member State

MS	Amounts to be released as liquidity (1)	Corresponding EU budget (2)	Total Investment related to released liquidity (3)=(1)+(2)	Remaining amount of ESI Funds*** after CRII (including national co-financing)
Bulgaria	122	690	812	546
Belgium	37	29	66	373
Czechia	294	869	1.163	3.956
Denmark	18	20	38	47
Germany	328	498	826	1.906
Estonia	73	222	295	397
Greece	355	1.421	1.776	0
Spain	1.161	2.984	4.145	7.086
France	312	338	650	1.311
Croatia	174	984	1.158	0
Ireland	1	1	3	0
Italy	853	1.465	2.318	8.945
Cyprus	7	39	45	0
Latvia	118	674	792	0
Lithuania	222	1.264	1.487	0
Luxembourg				
	1	1	2	0
Hungary	855	4.748	5.603	0
Malta	9	39	48	0
The Netherlands	14	11	25	0
Austria	13	6	19	25
Poland	1.125	6.310	7.435	0
Portugal	405	1.407	1.813	0
Romania	491	2.588	3.079	0
Slovenia	115	471	586	0
Slovakia	527	1.948	2.475	146
Finland	24	24	48	349
Sweden	23	23	46	460
Subtotal EU-27:	7.678	29.073	36.751	25.546
United Kingdom**	244	311	555	2.408
TOTAL:	7.922	29.384	37.306	27.954

De ce arată sumele așa inegal?

Referitor la sumele alocate pentru lichiditate + completarea din bugetul UE, acestea par a urmări proporția de co-finanțare aferentă pentru fondurile europene disponibile în fiecare stat membru. De ce avem zero euro pe care îi putem realoca (ultima coloană)? Pentru că am supra-contractat într-o veselie fondurile existente, chiar dacă stăm destul de prost cu rata de absorbție.

Altfel spus, motivul pentru care România are ZERO spațiu de realocare a unor resurse pentru a răspunde unor nevoi reale și imediate este că guvernele ultimilor ani au preferat o politică de absorbție bazată pe cantitate și nu neapărat și pe calitate sau impact. Contractarea noastră (adică proiectele pe care s-a decis finanțarea, deși nu există neapărat nici resurse, nici capacitate de absorbție) este în acest moment aproape de 100% sau chiar peste. În aceste condiții, [absorbția efectivă, cu aproape doi ani de implementare rămași, este de doar 34%](#).

Ce putem face pentru a avea resurse europene în lupta cu coronavirusul?

Aici se poate interveni crucial. Ne-am bucura dacă:

- Guvernul ar veni cu propuneri concrete
- Europarlamentarii români ar susține aceste propuneri când va veni vremea votului – propunerea Comisiei e ca acest lucru să se întâmple în maxim 2 săptămâni).

Ne permitem să vă sugerăm și câteva măsuri pe care le considerăm urgente:

1. **Să analizați rapid alocările pe care România le-ar putea negocia în cadrul politicii de coeziune**, astfel încât lichiditățile făcute disponibile să poată fi maximizate (inclusiv prin proporționalitatea implicată de mecanismul de complementaritate din bugetul UE).
2. **Să analizați urgent viabilitatea proiectelor contractate în cadrul fondurilor structurale și de investiții (ESI)**. Este absolut necesar ca în această perioadă să se realizeze o evaluare onestă și ultra-rapidă cu privire la care sunt proiectele care chiar vor fi implementate în timp util și unde se va rata calendarul și / sau rezultatele promise. De ce? Dacă știe să negocieze, România ar trebui să își poată construi un spațiu de manevră astfel încât, în locul unor proiecte ce sunt târâte de la un an la altul în speranța absorbției de dragul absorbției, să poată obține banii aceștia din bugetul UE pentru a răspunde nevoilor urgente generate de coronavirus.
3. **Să propuneți mecanisme amendate de calcul a distribuției per stat membru în cadrul negocierilor ce vor avea loc în această perioadă** – pentru o țară de dimensiunea României, sumele alocate s-ar putea să fie insuficiente (dacă ne uităm prin comparație, țările din regiune au o distribuție relativ inegală, ce ar putea fi eficientizată)

	lichidități	TOP-UP BUGET UE	TOTAL	% CONTRIBUȚIE NAȚIONALĂ	% CONTRIBUȚIE UE
Ungaria	855	4748	5603	15.26%	84.74%
Polonia	1125	6310	7435	15.13%	84.87%
Romania	491	2588	3079	15.95%	84.05%
Slovacia	527	1948	2475	21.29%	78.71%
Bulgaria	122	690	812	15.02%	84.98%
Croatia	174	984	1158	15.03%	84.97%
Cehia	294	869	1163	25.28%	74.72%
Slovenia	115	471	586	19.62%	80.38%

Sumele sunt în milioane de euro. Calculele noastre sunt făcute pe baza [datelor](#) propuse de Comisia Europeană.

În loc de concluzie:

Este vital ca România să continue bunele măsuri pe care le-a adoptat până acum. **Noul Guvern trebuie să profite de șansa României de a folosi resursele de solidaritate ale bugetului Uniunii Europene** pentru a răspunde urgențelor generate de criză. **Europarlamentarii români trebuie să facă toate eforturile** pentru ca aceste mecanisme gândite pentru statele membre să reflecte și nevoile României europene.

Vestea bună e că există mecanismele și bunăvoința de a găsi resurse financiare (și o foarte necesară sursă de lichiditate) pentru a dota ambele sisteme puternic afectate de criza actuală:

- sistemul sanitar și oamenii care îl fac să funcționeze, dar și
- sistemul economic și angajații care îl fac să funcționeze

De reținut e și faptul că este permisă depășirea deficitului bugetar, dar acest lucru trebuie anunțat! Avem, așadar, șansa de a fi un exemplu pozitiv în regiune (vizavi de modul gestionării crizei coronavirusului). Trebuie doar să acționăm acum, până nu e prea târziu. Vă mulțumim.